

ArkDes Vänner

30 augusti 2023

MEDLEMSBREV 3 2023

Hej alla kära Vänner

Hoppas sommaren varit precis så lång och behaglig som man önskar. Från början var det ju så varmt och torrt att våra gräsmattor på landet var alldeles gula och vi hoppades på lite regn, och det kom! Nu hoppas vi att september blir en varm och skön månad med härliga kvällar när man kan sitta ute.

Vi planerar för höstens programaktiviteter. Det känns extra viktigt att hålla igång verksamheten när ArkDes stängt för att öppna i helt ny skepnad i juni nästa år. Vi hoppas förstås på förhandsvisningar för Vänföreningens medlemmar under arbetets gång!

I september kommer Daniel Johansson från Byggfenomen att göra en repris på den uppskattade visningen av den märkliga blå villan i Djursholm och Klas Ruin på Spridd kommer att visa den Kasper Salinprisnominerade ombyggnaden av Sankt Paulskyrkan vid Mariatorget. I oktober kommer Anders Bergkrantz att ta oss med på en dagsutflykt till Lövsta - Torsåker, där han lett om- och nybyggnader i över 30 år. Vi återkommer om detta när förutsättningarna är spikade.

I mitten av oktober åker somliga av oss till Arkitekturbiennalen i Venedig. Resan är fullbokad men det kan uppstå extraplatser vid återbud.

PROGRAM September - Oktober

ALICE'S NATIONAL ROMANCE WITH MODERNITY - ytterligare en visning av den blå villan i Djursholm

Intresset för visningen av den blå villan i Djursholm i våras var så stort att alla inte kunde komma med. Vi inleder därför hösten med en repris.

Den blå villan ligger mitt i Djursholms mest centrala villakvarter. Det är ett hus som syns direkt, det avviker från allt annat både genom sin färg och sin gestalt. Den ligger på en tomt som är avstyckad från en äldre fastighet med ett bostadshus från 1905, där beställaren av den blå villan är upp-
vuxen. Projektet påbörjades 2014 och stod klart 2018.

Huset ritades av arkitekterna Daniel Johansson och Philip Bergerhof på Byggfenomen. Här ett utdrag från deras beskrivning av projektet i Arkitektur nr 1 2023:

"Områdets nationalromantiska prägel i både arkitektur och landskap utmanas idag av nya ideal som märks i en utglesad växtlighet, terrasser, pooler, garage och hårdgjorda ytor. Vid första besöket var tomten tillsluten bakom en hög granhäck som tycktes ha skyddat trädgården från samtiden och låtit tidigare generationers ambitioner växa samman och över den. Uppväxten i trädgården beskrevs som en "saga" eller Alice i underlandet- tillvaro där granhäckar, bersåer och flerhundra-åriga träd skapat utrymme för fantasi och lek. Beskrivningen var inte bara en möjlig framställning om platsens romantiska arv, utan också en god grund för vår arkitektur, som aktivt försöker skapa en bildverkan som måste tolkas genom mänsklig inlevelse och föreställningsförmåga. För att behålla trädgården intakt är inom- och utomhusprogram samlade i en monolitisk gest. Vår ambition var att använda ett etablerat och vardagligt byggnadsmaterial och korsa dess begränsning med sagans frihet..."

I samma nummer av Arkitektur kommenterar Tor Lindstrand, arkitekt och kritiker, bland annat huset så här:

"Detta är, trots att det ligger i Djursholm inget exklusivt lyxbygge. Men det vittnar om ett nära och tillåtande samarbete mellan beställare och arkitekt där intelligens och kreativitet har förvandlat en begränsad ekonomi till maximal arkitektur."

Daniel Johansson kommer att berätta om projektets bakgrund och genomförande.

TID OCH PLATS: Tisdag den 12 september, kl 17.00 - 19.00 (ca).

Götavägen 22, Djursholm.

Med kollektivtrafik finns minst två alternativa sätt att ta sig dit;

1, Från Östra Station med Roslagståg nr 27, 28 eller 29. Kliv av vid Djursholm Ösby och gå sedan 1,4 km till Götavägen 22.

2, Tunnelbanans Röda linje från Tekniska högskolan till Danderyds sjukhus. Byt där till buss 601 mot Svalnäs. Kliv av vid Stockhagen och gå sedan 580 meter till Götavägen 22. Båda alternativen tar drygt en halvtimme.

OBS! Anmälan och avgift

Eftersom det var så många som ville komma till visningen i maj upprättade vi en reserv- eller väntelista. Skulle det bli lika många igen tycker vi att ni som hamnade på vårens väntelista har förtur, men ni måste komma in med ny anmälan!

Antalet deltagare till visningen är begränsad till 25 personer.
Anmälan via mail. Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

MÖTESPLATS MARIATORGET - ombyggnad av Sankt Paulskyrkan

Arkitektkontoret Spridd vann 2017 tävlingen för Stockholms Stadsmission om ombyggnad av Sankt Paulskyrkan från 1870-talet vid Mariatorget. Klas Ruin var ansvarig arkitekt och nyinvigningen ägde rum 2022.

Projektet var ett av fyra som nominerades till Kasper Salinpriset för 2022. Juryns motivering löd som följer:

"En äldre frikyrka vid Mariatorget i Stockholm är en kombination av återställande, ombyggnad och invändig nybyggnad, med syftet att skapa en välkomnande och omhändertagande miljö för utsatta personer i vårt samhälle. Projektet bejakar i sin arkitektur ett komplext möte mellan det gamla och det nya. Ibland sömlöst, ibland med friktion och kontrast.

Kring byggnaden formas rum som väver samman intilliggande platser, som Mariatorget och en nyanlagd park på lokal nivå, men även stadsrum på urban nivå. Interiört utmanas den tydliga byggnadstypologin av en nybyggnad som hanterar intrikata tekniska lösningar men även ger byggnaden fler rum för verksamhetens användning. Projektet inkluderar även drastiska och orädda förflyttningar av historiska byggnadselement.

En egensinnig helhet gestaltas, präglad av värme och omsorg. Resultatet är en välkomnande mötesplats i staden som genomförts med stort engagemang och med social hållbarhet som ledstjärna och fokus."

Stadsmissionen fokuserar sin verksamhet återbruk och second hand i vid mening; av bruksföremål och samtidigt med en social agenda med målet att allt och alla har rätt till en andra chans - oavsett nivå på slitage. Åsa Paborn, som är direktör för Stockholms Stadsmission uttrycker det som:
"Genom ombyggnationen har byggnaden fått nytt liv och blivit en plats för möten, gemenskap, samhällsengagemang och kulturupplevelser - en plats som förkroppsligar vår vision om ett mänskligare samhälle för alla."

Några klipp från arkitektens beskrivning:

"En bärande idé i projektet är de två nya öppna och flexibla torg som ombyggnationen erbjuder: ett yttre torg som är en mötesplats för stadens puls möter Stockholms Stadsmissions verksamhet samt ett interiört torg där kyrksalen blir ett samlande nav kring vilket nya rum, matsal och arbetsplatser grupperas.

Omgestaltningen går i dialog med den befintliga byggnaden och ger plats för anspråkslösa möten samtidigt som andligheten i dagens byggnad behålls.

Ombyggnationen innebär en radikal omvandling av kyrkorummet som delvis profaniserats genom vridningen av hela kyrkorummet. Samtidigt innehåller omvandlingen en motsatt rörelse mot en ny sakralitet och en fritt gestaltad återkoppling till den nygotiska originalarkitekturen vars inklädnad, ytskikt och nyansrika färgsättning uttraderats under tidigare ombyggnationer.

Nya byggnadsdelar som tillförts i kyrkan och den befintliga arkitekturen har omgestaltats i nära dialog med den nygotiska originalarkitekturen.

Befintliga byggnadselement som takstolar, kapital, pilastrar och lampetter omplaceras eller byggs om och reaktiveras i en helt ny rumsordning och ythantering"

Klas Ruin kommer att visa byggnaden och berätta om processen.

TID OCH PLATS: Onsdag den 20 september, kl 17.00 - 19.00 (ca).

Mariatorget, Stockholm.

OBS! Anmälan och avgift

Antalet deltagare till visningen är begränsad till 20 personer.

Anmälan via mail.

Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

18:e ARKITEKTURBIENNALEN I VENEDIG

Från slutet av maj till slutet av november äger den 18:e arkitekturbiennalen i Venedig rum, med temat FRAMTIDENS LABORATORIUM.

Kurator för årets biennalen är Lesley Lokko, född i Skottland men uppvuxen i Ghana. Hon är arkitekt, akademiker, pedagog och bästsäljande romanförfattare. Lesley Lokko är grundaren av African Futures Institute, etablerat i Accra, Ghana 2020, som en skola för forskning om arkitektur och som en offentlig evenemangsplattform. 2015 grundade hon Graduate School of Architecture i Johannesburg och har undervisat och föreläst i Storbritannien, USA, Europa, Australien och Afrika. Lesley Lokko har mottagit ett antal utmärkelser för sina bidrag till arkitektutbildning. (se vidare hennes introduktion Biennalen Architettura 2023 | Introduktion av Lesley Lokko (labiennale.org))

BK Travel arrangerar en resa för ArkDes Vänner till Venedig i oktober. Vi kommer att ha en för ändamålet synnerligen väl lämpad ciceron med oss, Hans Lepp, italiensktalande museiman, kulturattaché, ordförande i föreningen Pro Venezia och mycket annat.

TID: 12-15 oktober

Program, kostnader och övriga resevillkor har tidigare skickats ut i ett separat utskick och finns även på föreningens hemsida. Sista anmälningsdag var den 9 maj och resan är fulltecknad. Man kan dock anmäla intresse att följa med om det skulle bli återbud. Observera att anmälan görs direkt till

BK Travel. info@bktravelsolutions.se

VAD MER....?

MAILADRESSER

Vi försöker spara in på kopiering och portokostnader. Så, om ni får detta medlemsbrev som traditionell ytpost, skicka oss gärna en mailadress för framtida utskick. Det är även enklare och snabbare att informera om vad som händer och eventuella ändringar via mail.

ANMÄLAN TILL PROGRAM

Anmälan görs, om inte annat anges, helst via mail till föreningen: vannerna@arkdes.se. Kansliets telefon är för närvarande ur funktion! Vid förhinder att delta i anmält program vänligen meddela kansliet så snart som möjligt, så att andra kan ges plats.

MEDLEMSAVGIFT 2023

Om man inte redan gjort det så är det hög tid att betala in årets medlemsavgift, 2023, om man även i fortsättningen önskar få dessa medlemsbrev, delta i föreningens aktiviteter och inte minst ha fortsatt fritt inträde till i alla fall Moderna Museet när ArkDes håller stängt. Årets medlemsavgift är samma som förra året:

Enskild medlem 400:-.

Parmedlemmar 600:-

Meddela oss gärna om man trots detta inte önskar kvarstå som medlem.

BETALNINGAR

Betalning av medlemsavgift liksom för avgiftsbelagda program görs, om inte annat anges, till föreningens

BG 5481-5634, eller

Swish 123 386 03 68.

Var noga med att ange namn och vad betalningen avser.

ArkDes - VAD HÄNDER?

ArkDes har nu stängt, för att öppna åter i juni 2024.

Under ombyggnationen ska ett nytt museum ta form och ge plats för nya möjligheter och upplevelser för museets besökare. Stort fokus kommer att läggas på öppna, välkomnande mötesplatser, plats för tillfälliga utställningar, större utomhusytor och mer utrymme för lek.

I hjärtat av det som blir det nya ArkDes ges plats för museets världsunika samling med över fyra miljoner objekt. Föremål ur svensk designhistoria, arkitekturritningar och skisser, fotografier, personliga anteckningar och mycket mer.

Samlingsutställningen, som ska ersätta den permanenta utställningen från 1998, presenterar 150 år av svensk arkitektur och design, från 1880 fram till idag med fokus på berättelserna om det som byggde det moderna Sverige. Här ges även utrymme för aldrig tidigare visade objekt samt historierna och ritningarna av det som inte blev av.

Mer info om ArkDes i förvandling, planerna för framtiden och arkitektuppgifterna finns på ArkDes' hemsida. Där kan man även prenumerera på ArkDes' nyhetsbrev för löpande info om vad som händer.

Café Blom

Café Blom kommer att ha öppet varje dag utom måndag mellan 10.00 och 18.00, tisdag och fredag till 19.00. Soliga dagar är uteserveringen en oas på Skeppsholmen. Med medlemskort i ArkDes Vänner har man dessutom 10% rabatt på allt utom alkoholhaltiga drycker

På ArkDes hemsida finns alla uppgifter om aktuella utställningar och kalender med alla aktiviteter på museet. Där kan man även anmäla intresse att få ArkDes nyhetsbrev, för löpande info.

Äntligen höst.....

Pia Kjellgren Schönning

Ylva Lagerquist

Klas Schönning

c/o ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Telefon: 08 611 35 96 (tillfälligt ur funktion)
Mail: vannerna@arkdes.se
BG 5481-5634
Swish 123 386 03 68
www.arkitekturensvanner.se

